

خواب آشفته آتشفشان سنتورینی

افلاطون 350 سال پیش از میلاد از تمدنی شگفت‌انگیز به نام آتلانتیس نام برده که 12 هزار سال قبل از آن تاریخ وجود داشته است.

جام جم آنلاین: افلاطون 350 سال پیش از میلاد از تمدنی شگفت‌انگیز به نام آتلانتیس نام برده که 12 هزار سال قبل از آن تاریخ وجود داشته است.

افلاطون شهرهای آتلانتیس را هندسی و زیبا توصیف کرده، اما می‌افزاید: این تمدن تنها در یک شب به دلیل زمین‌لرزه‌های مهیب و فرورفتن به زیر دریا نابود می‌شود. آیا آتشفشان جزیره زیبای سنتورینی در کشور یونان همان آتلانتیس گمشده است؟ آیا فعالیت‌های آتشفشانی اخیر دوباره قصد جان آن را دارند؟

جزیره سنتورینی در 200 کیلومتری کشور یونان در دریای اژه واقع شده است. در طول قرن‌های متمادی یونانیان روستاهایی را بر لبه‌های آتشفشانی بنا می‌کردند.

عده‌ای از مردم محلی اعتقاد دارند این جزیره که پیشتر با نام «ترا» خوانده می‌شد همان شهر گمشده و افسانه‌ای آتلانتیس است.

این مکان یک جزیره آتشفشانی است که به لحاظ زیبایی و قدمت شناخته شده است، اما لرزش‌های گاه و بیگاه این جزیره در سال گذشته نگرانی‌های زیادی را برانگیخت و همین موضوع زمینه‌ساز تحقیقات گسترده‌ای شد.

سیستم‌های تعیین موقعیت جهانی اعم از جی‌پی‌اس و ماهواره‌ها تأیید می‌کنند جزایر آتلانتیس در حال تغییر و تحول است. مردم محلی سانتورینی سال گذشته مشکوک شدند که آیا فاجعه‌ای در مجموعه جزایر یونان در شرف تکوین است یا خیر.

لرزش‌های گاه و بیگاه و استشمام بویی عجیب ترس و دلهره را با خود برای مردم این مناطق به ارمغان آورد. اکنون رادارهای ماهواره‌ای منبع همه این نشانه‌های وهم‌برانگیز را شناسایی کرده است.

ژانویه 2011 تا آوریل 2012 فعالیت‌هایی در آتشفشان این منطقه ثبت شده است. ابعاد آتشفشان مذکور حدود 10 تا 20 میلیون مترمکعب است و در مقام مقایسه 15 برابر حجم استادیوم المپیک لندن است.

فعالیت‌های زیرزمینی باعث شده حتی قسمت‌هایی از این جزایر حدود 8 تا 14 سانتی‌متر گسترش پیدا کند. این آتشفشان مدت 60 سال خاموش بوده است.

پروفسور نومیکو پاراسکوی که یک زمین‌شناس از دانشگاه آتن است، می‌گوید اتفاقات اخیر لزوماً به معنای فوران سریع این آتشفشان عظیم نیست، اما همه این موارد نشان می‌دهد سنتورینی یک آتشفشان فعال است.

پروفسور پاراسکوی در ادامه افزود: از آنجا که در ماه‌های اخیر از شدت زمین‌لرزه‌ها و میزان فعالیت‌های زیرزمینی کاسته شده، ظاهراً آتشفشان به این زودی‌ها فوران نخواهد کرد. حتی بعید نیست که آتشفشان برای چند سالی همچنان خاموش بماند. دانشمندان هنوز اطلاعات کافی را درباره چرخه حیات آتشفشان‌های بزرگ ندارند و نمی‌توانند از وقوع یا عدم وقوع آتشفشان با قطعیت صحبت کنند.

آیا آتشفشان، آتلانتیس را دوباره خواهد بلعید؟

جزیره‌های کوچک به نام نیاکامنی که یکی از بخش‌های زیرمجموعه شهرداری سانتورینی است، همین اواخر سوخت و حالا یک جزیره غیرمسکونی خیلی کوچک، اما فعال از نظر زمین‌شناسی است.

جزیره مذکور در کاسه آتشفشانی سنتورینی واقع است. منظور از کاسه آتشفشانی یا کالدرای مجموعه کنونی جزایر سنتورینی است که بعد از آتشفشان بزرگ پیشین حدود 3600 سال قبل شکل گرفته‌اند. از نظر تاریخی فعالیت آن زمان این آتشفشان عظیم یکی از بزرگ‌ترین‌ها در نوع خود بوده است.

آتشفشان احتمالاً تمدن مینوآن را در نزدیکی جزیره کرت نابود کرده است. پروفیسور دیوید پایل یک متخصص در امور آتشفشان‌ها از دانشگاه آکسفورد می‌گوید که فوران آتشفشان سنتورینی می‌تواند با آنچه در پمپی اتفاق افتاد، قابل قیاس باشد.

پروفیسور پایل اعتقاد دارد در پنج قرن اخیر آتشفشان سنتورینی فوران‌های کوچکی داشته که به هیچ‌وجه خطرناک نبوده‌اند.

آخرین فوران که سال 1950 رخ داد، تنها برای پرکردن چند زمین تنیس کفایت می‌کرد. مواردی همچون دفع خاکستر که می‌تواند مشکلات عدیده‌ای در سفرهای هوایی ایجاد کند، گزارش شده اما آنچه از آن به نام فوران آتشفشانی نام برده می‌شود در عمل، موضوع کاملاً متفاوتی است.

پروفیسور پایل افزود: این آتشفشان بظاهر خاموش مکان مناسبی برای بیشتر آموختن است. از آنجا که داده‌های ماهواره‌ای معدودی از گذشته در دست است، تجزیه و تحلیل داده‌های کنونی کمی با مشکل مواجه شده است.

پروفیسور پایل می‌گوید آتشفشان‌های بزرگی همچون سنتورینی و یلواستون صدها بلکه هزاران سال را در خاموشی می‌گذرانند، اما گاهی اوقات شرایطی به وجود می‌آید که خواب این غول‌های خفته را آشفتگی می‌کند.

nationalgeographic - مترجم: فرناز حیدری